

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 1. juli 2010
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2010
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 2

2. Rapport fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 5

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2010) 336 og KOM (2010) 337
Side 10

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 12. juli 2010

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2010

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Hovedprioriteten for det belgiske formandskab bliver de fortsatte drøftelser om den fremtidige fælles landbrugspolitik efter 2013. En anden væsentlig prioritet er arbejdet med de fremtidige rammer for mejerisektoren. Derudover lægger formandskabet vægt på forhandlingerne om de generelle mærkningsregler, reformen af fiskeripolitikken og vedtagelsen af TAC/kvoter for 2011. Formandskabets program forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Baggrund

Belgien overtager den 1. juli 2010 formandskabet for EU. Formandskabstrojkaen består endvidere af henholdsvis Spanien (første halvår 2010) og Ungarn (første halvår 2011).

Sagen er sat på dagsordenen med henblik på præsentation på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevarer

Forhandlingerne om en ny forordning om de generelle mærkningsregler vil fortsætte under belgisk formandskab. Forslaget om revision af de horisontale mærkningsregler og næringsdeklarationer har været under forhandling siden januar 2008. Forordningen vil erstatte en række direktiver, herunder det horisontale (generelle) mærkningsdirektiv samt næringsdeklarationsdirektivet. Der lægges op til en større revision af de gældende regler om næringsdeklaration, herunder at næringsdeklaration bliver obligatorisk, og der åbnes for angivelsen af næringsdeklarationsoplysninger på forsiden af fødevarerne. Forslaget vil under belgisk formandskab blive behandlet i Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse). Det belgiske formandskab håber at kunne afslutte førstebehandlingen af forslaget i december 2010. Europa-Parlamentets udtalelse forelå den 16. juni 2010. Det forventes ikke, at forslaget vil kunne vedtages i første behandling med Europa-Parlamentet, så også det ungarske formandskab vil skulle prioritere forslaget under deres formandskab i første halvår af 2011.

Drøftelserne om forslaget til revision af forordningen om nye fødevarer (novel food) vil ligeledes fortsætte under det belgiske formandskab. Anden behandlingen af forslaget gik i gang i 2. kvartal 2010. Europa-Parlamentet har, med mindre ændringer, fremsat de samme ændringsforslag som i første behandlingen, hvorfor forslaget forventes at gå i forligsprocedure. Novel food-reglerne omfatter godkendelse af nye fødevarer inden markedsføring heraf i EU. Ved nye produkter forstås i den nuværende forordning fødevarer og fødevarer ingredienser, der ikke har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang i EU før maj 1997. Forslaget vil under belgisk formandskab blive behandlet i Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse).

Det belgiske formandskab forventes desuden at beskæftige sig med forslag om opfølgning på grønbogen om fødevarekvalitet. Kommissionen forventes inden udgangen af 2010 at fremlægge en rapport om effektiviteten af og konsekvensen i sundheds- og plantesundhedskontrollen i forbindelse med import af fødevarer, foder, dyr og planter. Kommissionen forventes i oktober 2010 at fremlægge en rapport om evaluering af GMO-området og eventuelt i december 2010 at fremlægge en rapport om kloning i relation til fødevarer. Et forslag om særlig ernæring forventes tidligst at blive fremsat i udgangen af 2010 og mere sandsynligt i foråret 2011 under ungarsk formandskab.

Kommissionen forventes at offentliggøre sin TSE køreplan II, hvori Kommissionen vil skitsere den politiske linje i de kommende år med hensyn til bekæmpelse og forebyggelse af BSE, herunder en eventuel lempelse i forbuddet mod anvendelse af animalsk protein/benmel til foderformål. Forslaget om en ny veterinærstatus for Grønland, som blev fremsat af Kommissionen i april 2010, forventes behandlet under belgisk formandskab. Forslaget vil betyde, at det grønlandske erhverv vil få en ikke ubetydelig lempelse i de administrative byrder ved eksport af disse produkter til EU-markedet. Kommissionen forventes omkring årsskiftet 2010-2011 at fremsætte et mindre ændringsforslag til reglerne om elektronisk registrering af kvæg og eventuel justering af reglerne om mærkning af oksekød i den sammenhæng.

Landbrugssager

Det belgiske formandskab forventes at orientere om konferencen om fremtidens fælles landbrugspolitik, som afslutter Kommissionens offentlige høring. Kommissionen forventes at fremsætte en meddelelse om fremtidens fælles landbrugspolitik for perioden 2014-2020 i november 2010. Europa-Parlamentets egen-initiativbetænkning om fremtidens landbrugspolitik forventes at blive vedtaget primo juli 2010. Arbejdet med fremtidens fælles landbrugspolitik vil være hovedprioriteten for det belgiske formandskab.

Det belgiske formandskab vil prioritere rapporten fra de højtstående eksperter på mælkeområdet. Inden årets udgang forventes Kommissionen som opfølgning på arbejdet fra de højtstående eksperter på mælkeområdet at fremlægge eventuelle forslag. Forslagene vil sandsynligvis blive kædet sammen med en rapport om mælkekvoernes udfasning, som det i forbindelse med sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik i 2008 blev besluttet, at Kommissionen skal udarbejde inden den 31. december 2010.

Arbejdet med forslaget om forenkling på landbrugsområdet vil fortsætte under det belgiske formandskab. Det forventes, at Kommissionen vil fremlægge en forenklingsspakke med ændringer af såvel enkeltbetalingsordningen som landdistriktsforordningen. Dette sker som led i det løbende ar-

bejde med opfølgning på de 39 forenklingsforslag, som en række medlemsstater med Danmark i spidsen fremlagde i foråret 2009.

Fiskerisager

Reformen af den fælles fiskeripolitik skal gennemføres inden udgangen af 2012. Kommissionen fremlagde i 2009 en grønbog som grundlag for revisionsarbejdet. Grønbogen, som var i offentlig høring fra frem til december 2009, var udformet som et debatoplæg indeholdende en række spørgsmål til alle interessenter bredt omhandlende alle væsentlige elementer i den fælles fiskeripolitik med henblik på at få kortlagt ønskerne til udformningen af den fælles fiskeripolitik efter 2012. Det forventes, at der i reformen vil indgå forslag til ny grundforordning, ny fiskerifond, ny markedsordning og nye tekniske bevaringsforanstaltninger i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat. Konkrete forslag forventes fremlagt i begyndelsen af 2011, men det forventes, at sagen forinden da også vil være på dagsordenen under det belgiske formandskab, ligesom Kommissionen forventes at komme med en konsekvensvurdering i andet halvår af 2010.

Forslaget om de generelle TAC/kvoter 2011 vil sandsynligvis blive fremsat i oktober med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2010. Kommissionen vil generelt tage udgangspunkt i principperne i politikerklæringen om TAC/kvoter for 2011. Forslaget om TAC/kvoter for Østersøen 2011 vil sandsynligvis blive fremsat i september med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober 2010. Endelig forventes forslag til TAC/kvoter 2011 og 2012 for dybhavsarter fremlagt i september med henblik på vedtagelse i november 2010. Der forventes at være en orientering om forhandlingerne med Norge på rådsmøderne (landbrug og fiskeri) i oktober og november 2010.

De fremsatte forslag til flerårige forvaltningsplaner for ansjos i Biscayabugten og hestemakrel samt de to kommende forslag om flerårige forvaltningsplaner for laks i Østersøen og pelagiske arter i Østersøen vil ligeledes blive drøftet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabsprogrammet forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg, § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri).

Landbrug & Fødevarer noterer sig det belgiske formandskabs prioriterede fødevarer- og landbrugs-sager. I forhold til fødevarer-sagerne henholder Landbrug & Fødevarer sig umiddelbart til de kommentarer, som tidligere i forløbet er afgivet til de enkelte initiativer. Igangværende drøftelser af Kommissionens forventede initiativ på gmo-området følges tæt. I forhold til landbrugssagerne afspejler de prioriterede emner den dagsorden, der allerede er lagt, og Landbrug & Fødevarer vil afgive bemærkninger, når de drøftes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at man fra dansk side vil tage de belgiske prioriteter for formandskabet til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af programmet til efterretning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Rapport fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har offentliggjort en rapport, der opsummerer drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet. Gruppen, der blev nedsat i oktober 2009 som følge af den vanskelige situation for mælkesektoren i 2009, fremsætter i rapporten syv henstillinger til Kommissionen.

Baggrund

Kommissionen har den 15. juni 2010 offentliggjort en rapport, der opsummerer drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet¹.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Som følge af den vanskelige markedssituation for mælk i 2009 nedsatte den daværende kommissær for landbrug og udvikling af landdistrikter i oktober 2009 en gruppe af højtstående eksperter på mælkeområdet. Ekspertgruppen skulle drøfte, hvilke foranstaltninger, der kan overvejes for mejerisektoren på mellemlangt og langt sigt set i lyset af, at mælkekvoterne udløber den 1. april 2015. Den blev opfordret til, under hensyntagen til resultaterne af sundhedstjekket, at overveje, hvilke regulerende foranstaltninger, der kan bidrage til at stabilisere markederne og producenternes indkomster og øge gennemsigtigheden på markedet.

¹Rapporten er tilgængelig på:

http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/hlg/report_150610_en.pdf

Gruppen bestod af repræsentanter for medlemsstaterne og havde Kommissionens tjenestegrene som formand. Der er blevet afholdt ti møder i perioden fra oktober 2009 til juni 2010, og på baggrund af drøftelserne i gruppen er der blevet udarbejdet en rapport. Rapporten afspejler drøftelserne i gruppen og indeholder 7 henstillinger, men ingen konkrete forslag. Det anføres, at rapporten ikke præjudicerer holdningen i de europæiske institutioner, herunder Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet. Kommissionen vil overveje rapporten, og der forventes fremsat forslag inden udgangen af 2010.

Der er på møderne i gruppen blevet drøftet kontraktforhold mellem mælkeproducenter og mejerier, producenternes kollektive forhandlingsposition, interprofessionelle organisationer, gennemsigtighed og prisovervågning i fødevarerforsyningskæden, markedsinstrumenter (herunder eventuel brug af futures), mærkning og kvalitetsregler samt innovation og forskning.

Gruppen af højtstående eksperter fremsætter i sin rapport 7 henstillinger til Kommissionen om følgende:

- **Kontraktforhold mellem mælkeproducenter og mejerier:** Kommissionen inviteres til at overveje en øget anvendelse af formelle skriftlige kontrakter, dog på frivillig basis, men med mulighed for medlemsstaterne for at gøre dem obligatoriske. Kontrakterne kunne for eksempel skabe rammer for levering af rå mælk, herunder pris, mængde, leveringstidspunkt og kontraktvarighed. Gruppen understreger, at Kommissionen i sine overvejelser skal tage højde for den særlige karakter, som andelselskaber har.
- **Producenternes forhandlingsposition:** Kommissionen inviteres til at overveje muligheden for at indføre en bestemmelse under landbrugspolitikken, der giver producentorganisationer, der består af mælkeproducenter, lov til at forhandle kontraktbetingelser med et mejeri. Varigheden af en sådan bestemmelse bør vurderes og denne bør kunne tages op til revision. Det skal bemærkes, at fem medlemsstater, herunder Danmark, ikke var enige i denne henstilling.
- **Interprofessionelle organisationer:** Kommissionen foreslås at undersøge, hvorvidt nogle af de gældende bestemmelser for interprofessionelle organisationer i frugt- og grøntsagssektoren også vil kunne anvendes i mejerisektoren under forudsætning af, at et velfungerende indre marked sikres.
- **Gennemsigtighed i forsyningskæden:** Kommissionen inviteres til at videreudvikle det europæiske prisovervågningsværktøj for fødevarer (European Food Price Monitoring Tool). Ligeledes inviteres Eurostat og de nationale statistiske institutter til, under hensyn til omkostningerne, at undersøge mulighederne for at formidle flere oplysninger.
- **Markedsinstrumenter og futures:** Der var generelt enighed i gruppen om, at det eksisterende sikkerhedsnet er passende. Kommissionen inviteres til at undersøge mulige instrumenter, der for eksempel kan mindske indkomstvolatilitet, og som er forenelige med WTO's "grønne boks". Kommissionen bedes overveje, særligt via målrettede uddannelsesprogrammer, at lette anvendelsen af futures.
- **Mærkning:** Kommissionen inviteres til at overveje forskellige muligheder for obligatorisk/frivillig produktmærkning af mejeriprodukter, herunder oprindelse/produktionssted ("place of farming"), samt at indføre særlige mærkningsregler for imitationsprodukter. Eventuelle overvejelser bør dog tage højde for gældende regler om mærkning, som p.t. revideres.

- **Innovation og forskning:** Kommissionen inviteres til at styrke innovation i den fremtidige fælles landbrugspolitik efter 2013, herunder især i landdistriktspolitikken. Kommissionen inviteres desuden til at forbedre formidlingen af de aktuelle muligheder for innovation og forskning inden for rammerne for landdistriktsudvikling og forskningsrammeprogrammet. De involverede parter, herunder for eksempel interesseorganisationer, opfordres til at definere klare forskningsmål med henblik på, at sektoren bedre kan få nytte af de nationale forskningsprogrammer og EU's forskningsrammeprogram.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig i sagen.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det centrale for gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet har været diskussionen om at forbedre de europæiske mælkeproducenters forhandlingsposition overfor forarbejdnings- og detailledet – særligt gennem kontraktforhold og gennem oprettelsen af producentorganisationer og interprofessionelle organisationer. Landbrug & Fødevarer ser med bekymring på, at mange EU-lande argumenterer for nye former for markedsregulering til erstatning for mælkekvoternes ophør i 2015. Helt generelt er det vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at rammerne for den nuværende andelsorganisering i dansk mejeribrug ikke forringes; at varenes frie bevægelighed i EU sikres; og at markedsorienteringen af mælkesektoren fortsat fremmes.

I forhold til de konkrete forslag har Landbrug & Fødevarer følgende bemærkninger:

Kontrakter

Landbrug & Fødevarer har fastholdt, at det er nødvendigt med *frivillighed* i forhold til kontrakter af hensyn til andelsorganiseringen i Danmark. Det er derfor glædeligt, at der er blevet indskrevet, at kontraktformen – enten lovgivning eller retningslinjer (best practice) – både vil være frivillig og vil respektere andelsformen.

Landbrug & Fødevarer fastholder dog, at tilgangen i blok 1 om kontraktrelationer på mange måder er fejltagtig. Det skyldes ikke kun, at mælkesektoren i Danmark allerede har organiseret sig, men også antydningen af, at kontrakter ses i en udbudsregulerende kontekst (blandt andet afspejlet i overskriften: ”*Contractual relations between milk producers and dairies to better balance supply and demand on the dairy market*”).

Landbrug & Fødevarer mener desuden, at spørgsmålet om kontrakter har vejet uforholdsmæssigt meget i drøftelserne i gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet, idet 86 % af den indvejede mælk ifølge Kommissionen allerede er omfattet af en kontrakt mellem mejeri og producent, eller leveres til producentens eget andelsmejeri. Det tager Landbrug & Fødevarer som udtryk for, at de nødvendige instrumenter som udgangspunkt er til rådighed. Endvidere har Landbrug & Fødevarer

løbende arbejdet for en øget markedsorientering af mælkesektoren og er af den grund umiddelbart meget tøvende overfor et nyt reguleringstiltag, som muligheden for at medlemslandene kan kræve obligatoriske kontrakter for alle producenter, vil være.

Producentorganisationer

Landbrug & Fødevarer er ikke modstander af at sikre lempeligere regler for oprettelsen af producentorganisationer i mælkesektoren. Det er dog under forudsætning af, at der af hensyn til andelsorganiseringen sikres *frivillige* organiseringsforhold for mælkeproducenterne. Endvidere er det afgørende, at der ikke knyttes støtte til en producentorganisation, idet det vil virke konkurrenceforvridende i forhold til de allerede etablerede andelsvirksomheder.

Interprofessionelle organisationer

Landbrug & Fødevarer har været bekymret for brug af interprofessionelle organisationer. I Landbrug & Fødevarers optik vil det være en teknisk handelshindring, hvis en interprofessionel organisation kan forhandle udbuds- og afsætningskoordination på plads mellem primær-, forarbejdnings- og detailledet nationalt. Landbrug & Fødevarer bifalder, hvis nye initiativer vedrørende interprofessionelle organisationer i mælkesektoren ikke må omfatte aktiviteter i modstrid med den frie konkurrence. Landbrug & Fødevarer er dog bekymret over, at det i rapporten er uklart på *hvilke vilkår*, at man fremadrettet tænker fri konkurrence på det indre marked for mælkesektoren. Enten er det på nuværende vilkår eller på de vilkår, som gør sig gældende i frugt og grønt sektoren, hvor man netop kan lave udbuds- og afsætningskoordination.

Markedsinstrumenter

Landbrug & Fødevarer støtter anbefalingen fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet om, at interventionsregler – som de er i Sundhedstjekket – fastholdes som kriseinstrument, der i givet fald kan spænde et sikkerhedsnet under markedet.

Der er en anbefaling i rapporten om, at nye instrumenter er relevante for at reducere indkomstvolatilitet, forudsat at de er grøn boks compatible.

Støtte til forsikringsordninger eller lignende har løbende været diskuteret i Landbrug & Fødevarer, når EU-dagsordenen har givet anledning til det. Det har hver gang vist sig, at interessen for forsikringsordninger mod ugunstige vejrforhold etc. er nærmest ikke eksisterende. Når det drejer sig om usikre markedsforhold, så har interessen klart været at anvende de eksisterende instrumenter i form af intervention og privat oplagring frem for forsikringsordninger eller lignende.

Futures

Anbefalingerne for futures peger i retning af en europæisk futuresbørs for smør og skummetmælkspulver, men ikke for råmælk. Det understreges desuden, at futures skal operere på markedsbetingelser uden direkte involvering af Kommissionen. Dansk mejeribrug er ikke modstandere af, at der oprettes en futuresbørs i Europa, hvis der er behov for det i andre europæiske lande, og forudsat, at en futuresbørs fungerer på markedsbetingelser.

Fødevarerets kvalitet og mærkning

Landbrug & Fødevarer støtter – i tråd med anbefalingen fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet – en større indsats for at undgå, at ikke-mejeriprodukter markedsføres som værende mejeriprodukter.

Landbrug & Fødevarer støtter, at man beholder gældende mærkningsregler, hvor der er frivillig angivelse af ”place of farming”. ”Mandatory place of farming” er ikke i Landbrug & Fødevarers interesse, idet obligatoriske mærkningsregler vil være i modstrid med varernes frie bevægelighed i EU og et tilbageskridt mod en opdeling af EU’s indre marked i *nationale* markeder. Generelt set er obligatoriske mærkningsregler også problematiske i forhold til global handel med fødevarer, idet det kan medføre lignende tiltag fra lande udenfor EU, hvilket vil være i modstrid med interesserne blandt de eksportorienterede nationer i EU. ”Mandatory place of farming” mærkning vil være praktisk umuligt, idet mælken i noget omfang indvejes og forarbejdes *på tværs* af grænserne i EU.

Innovation

Landbrug & Fødevarer bemærker med tilfredshed, at afsnittet om forskning og innovation er blevet forbedret i forhold til tidligere udkast, så der iværksættes en stærkere indsats for:

- At kommunikere bedre om eksisterende forskning og innovationsmuligheder.
- At sikre klare forskningsprioriteter for mælkesektoren for at få bedre nytte af nationale og EU forskningsprogrammer.
- At mælkesektoren skal indtænkes mere i forbindelse med Gruppen på Højt Plan om Fødevarereindustriens konkurrenceevne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager rapporten fra gruppen af højtstående eksperter på mælkeområdet til efterretning. Regeringen arbejder for, at gennemførelsen af centrale dele af sundhedstjekket fastholdes, således at strategien for afvikling af mælkekvoterne ligger fast. Regeringen vil endvidere arbejde for at markedsorientere mælkesektoren yderligere, herunder at markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller opretholdes på et minimum som et reelt sikkerhedsnet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rapporten afspejler drøftelserne i gruppen, som de har fundet sted, og de forskellige medlemsstaters holdninger hertil. Medlemsstaternes repræsentanter i gruppen har været delt på visse af emnerne, hvilket også fremgår af henstillingerne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol
KOM (2010) 336 og KOM(2010) 337

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en rapport om Tysklands alkoholmonopol og har i forlængelse heraf fremlagt forslag om forlængelse af Tysklands alkoholmonopols særlige undtagelse fra statsstøtte-reglerne om ydelse af støtte til produktion af landbrugsethanol. Den nuværende undtagelsesbestemmelse udløber den 31. december 2010. Kommissionen foreslår en forlængelse af den nuværende undtagelse til den 31. december 2017 samtidig med, at forslaget indeholder en plan for afvikling af monolet senest denne dato.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 336 af 24. juni 2010 fremlagt forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol og har ved KOM (2010) 337 af 24. juni 2010 fremlagt en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om Tysklands alkoholmonopol. Forslaget og rapporten er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 30. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43, stk. 2., og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget og rapporten er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Ifølge artikel 182, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen), kan Tyskland indtil den 31. december 2010 yde støtte inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol for produkter, der efter yderligere forarbejdning markedsføres af monolet som landbrugsethanol og er opført i traktatens bilag I. Den samlede årlige støtte må ikke overstige 110 mio. €

Det fremgår af artikel 184, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen), at Kommissionen inden den 31. december 2009 skulle have forelagt Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af undtagelsen i artikel 182, stk. 4, for så vidt angår Tysklands al-

koholmonopol, herunder også en evaluering af den støtte, der er ydet inden for rammerne af dette monopol, ledsaget af relevante forslag. Kommissionen har den 24. juni 2010 ved KOM (2010) 337 fremlagt rapporten.

I rapporten påpeges det, at betydningen af Tysklands alkoholmonopol er aftagende, samt at antallet af brænderier tilknyttet Tysklands alkoholmonopol er faldet med ca. 70 i perioden fra 2001-2008. Det fremgår endvidere af rapporten, at alkoholmonopolets afsætning er faldet, ligesom godtgørelserne er faldet fra 110 mio. € i 2003 til 80 mio. € i 2008. Flere brænderier har omstruktureret deres produktion gennem investeringer i energibesparende udstyr, effektiviseringer og salgsfremstød. Der er ifølge rapporten stadig behov for yderligere omstilling, inden brænderierne kan fungere under frie markedsvilkår.

Med forslaget foreslås en forlængelse af anvendelsen af den særlige undtagelse fra statsstøttereglerne indtil den 31. december 2017, idet der i denne periode kan ydes støtte af Tyskland for produkter, der efter yderligere forarbejdning markedsføres af monopolet som landbrugsethanol. Det foreslås, at produktion og salg fra monopolet gradvist skal afvikles indtil den 31. december 2017, hvorefter monopolet skal ophøre med at eksistere.

Kommissionen foreslår to forskellige afviklingsforløb af de tyske brænderier:

- 1) Der findes i øjeblikket 677 plomberede landbrugsbrænderier (landwirtschaftliche Verschlussbrennereien), som hovedsageligt forarbejder korn og kartofler til ethanol. Forslaget tilsigter at understøtte disse brænderiers udtræden af monopolet ved at opretholde undtagelsen indtil udgangen af 2013, idet brænderiernes produktion gradvist bliver reduceret fra 540.000 hektoliter i 2011, 360.000 hektoliter i 2012 til 180.000 hektoliter i 2013. Når et brænderi ikke længere er tilknyttet alkoholmonopolet, kan brænderiet modtage en kompensation på 257,50 € pr. hektoliter nominelle brændingsrettigheder. Kompensation ydes senest den 31. december 2013, men kan udbetales i flere rater frem til den 31. december 2017.
- 2) De små brænderier, for hvilke afgiften fastsættes skønsmæssigt (Abfindungsbrennereien), råstofbrugere (Stoffbesitzer) og kooperative frugtbrænderier (Obstgemeinschaftsbrennereien) er overvejende lokalt forankret og producerer meget små mængder af alkohol, hovedsageligt fra frugt (op til 300 liter om året pr. brænderi). Med forslaget kan disse brænderier ydes støtte fra monopolet under forudsætning af, at den samlede produktion, der modtager støtte, ikke overstiger 60.000 hektoliter årligt indtil udgangen af 2017.

Forslaget fastsætter, at det samlede støttebeløb, som kan udbetales fra den 1. januar 2011 til den 31. december 2013 ikke må overstige 269,9 mio. € og at det samlede udbetalte støttebeløb fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2017 ikke må overstige 268 mio. €

Fremstilling af landbrugsethanol under monopolet er begrænset og udgør p.t. mindre end 10 % af den samlede fremstilling af landbrugsethanol i Tyskland. Alkoholen sælges navnlig til spiritus-, fødevarer-, lægemiddel- og kosmetiksektoren, og der sælges ingen alkohol til anvendelse i biobrændstoffer. Eftersom alle plomberede brænderier skal være ude af monopolet senest den 31. december 2013, vil produktionen under monopolet blive væsentligt mindre efter denne dato.

Det fremgår af forslaget, at Tyskland, som hidtil, hvert år inden den 30. juni skal forelægge en rapport om, hvorledes ordningen fungerer. Desuden skal de tyske myndigheders rapport fra 2013 til 2016 hvert år inkludere en afviklingsplan for små brænderier, for hvilke afgiften fastsættes skønsomt, samt for råstofindehavere og kooperative frugtbrænderier.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, ligesom forslaget ikke har konsekvenser for EU's budget.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er en vigtig prioritet, at der er ens konkurrencevilkår mellem EU-landene. Derfor er det vigtigt, at statsstøttere reglerne overholdes, og at undtagelser så vidt muligt undgås. Landbrug & Fødevarer støtter derfor en afvikling af det tyske alkoholmonopols særlige undtagelse fra statsstøttere reglerne om ydelse af støtte til landbrugsethanol, og gerne før 2017. Det kan i den forbindelse også nævnes, at manglende sikkerhed for konkurrenceevne i sidste ende kan blokere (eller forsinke) for udbygningen med bioethanolproduktion i Danmark, til trods for denne udbygnings betydelige klima- og beskæftigelseseffekter.

Regeringens foreløbige holdning

Der er tale om forlængelse af en særlig undtagelse fra statsstøttere reglerne for så vidt angår en foranstaltning på landbrugsområdet i EU, som skal understøtte et erhverv under omstilling. Idet omstillingen går i retning af afvikling af alkoholmonopolet, kan regeringen støtte forslaget med henblik på, at alkoholmonopolet endeligt ophører.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ingen offentlige tilkendegivelser fra de øvrige medlemsstater.

Tidligere fremlæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.